

GLAZBENE ZBIRKE U BAŠTINSKIM USTANOVAMA OSIJEKA I VUKOVARA

doc. dr. sc. Brankica Ban

Akademija za umjetnost i kulturu u
Osijeku

HR- 31000 Osijek

Kralja Petra Svačića 1/f

bban@aukos.hr

Pregledni rad

UDK 27-523.42:78(497.543Osijek)

27-523.42:78(497.544Vukovar)

Tema rada su glazbene zbirke u baštinskim ustanovama Osijeka i Vukovara, a nastojalo se odgovoriti na sljedeća pitanja: 1) Što je od glazbene građe sačuvano u fondovima župne crkve sv. Mihaela arkanđela u Osijeku? 2) Koliko je fondova obrađivano u Vukovaru, u Srijemu, nakon Domovinskog rata u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova (u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji svetog Ćirila i Metoda), a koji su pokradeni uslijed Domovinskog rata?

Ključne riječi: *glazbena građa, župna crkva sv. Mihaela arkanđela u Osijeku, župna crkva sv. Filipa i Jakova u Vukovaru.*

UVOD

Različitošćina načina sagledavanja i pisanja o temi glazbenih zbirki u baštinskim ustanovama Osijeka i Vukovara ogleđa se u istraživanju glazbenih zbirki dvaju lokaliteta: 1) samostana župne crkve svetog Mihaela arkandela u Tvrđi (u Osijeku) i 2) glazbene baštine franjevačkog samostana u Vukovaru, u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova. Tekst smo signirali prema ondašnjoj situaciji i potrebama tih područja.

Fond 1 u okviru ovoga rada jest glazbena građa sačuvana u fondovima župne crkve sv. Mihaela arkandela u Osijeku. Otkrili smo sačuvanu glazbenu građu triju (3) glazbenih društava koja je dosad obrađena po muzikološkim uzusima, a sačinjavaju je: 1) *Osječko crkveno glazbeno društvo* (*Kirchenmusikverein*) osnovano 1850.¹; 2) *Osječko crkveno glazbeno društvo* (1850.) koje je djelovalo u savezu s *Osječkim Liedertafelom* (*Osječkim svjetovnim društvom*) do 1867.;² 3) *Esseker Gesangs Verein* (1868. – 1876. – 1890.).³ Ostalo je neobrađeno samo četvrto glazbeno društvo – *Cecilijino društvo u Osijeku II* (1933. – 1944.).⁴ S obzirom na godine nastanka⁵ riječ je o novootkrivenoj i novosigniranoj glazbenoj građi župne crkve sv. Mihaela arkandela u Tvrđi u Osijeku, koju smo popisali po knjižničarskim uzusima.

Fond 2 jest glazbena građa koja se nalazi u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru. Postavlja se pitanje koliko je fondova obrađivano u Vukovaru, u Srijemu, nakon Domovinskog rata u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova (u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji svetog Ćirila i Metoda), a koji su pokradeni uslijed Domovinskog rata. Naime, postojalo je deset (10) arhivskih fondova u razdoblju od 17. do 20. stoljeća koji su prema analitičkom sadržaju glazbene baštine. Cilj našeg istraživanja bio je uvidjeti što je ostalo sačuvano od samostanske glazbene građe te što još treba obraditi.⁶

BAŠTINSKE USTANOVE U OSIJEKU – NEISTRAŽENA GLAZBENA GRAĐA U FUNDUSIMA TVRĐE

Podaci o glazbenom životu Osijeka vrlo su skromni. Nemamo sačuvanih podataka iz vremena prije turske opsade i tijekom turske uprave. Prve vijesti pojavljuju se tek nakon odlaska Turaka i odnose se samo na crkvenu glazbu. Prvi učitelj orguljaš u Tvrđi spominje se već 1698. godine. *Društvo prijatelja glazbe* kraljevskog i slobodnog grada Osijeka osniva glazbenu školu u Tvrđi 1878. na temeljima Hummelove

¹ Ivan Nepomuk Hummel osnovao je *Osječko crkveno društvo*, koje je djelovalo od 1850. do 1862. godine.

² Udruženo s *Osječkim svjetovnim društvom* do 1876. godine.

³ Rezime Hummelova društvenog života nakon *Esseker Gesangs Vereina* (od 1874. do 1890.).

⁴ Ostalo je neobrađeno *Cecilijino društvo u Osijeku II* (1933. – 1944.).

⁵ Vidi isto pod 2.

⁶ U ovom dijelu teksta pokušali smo prikazati nestalu (tj. pokradenu) glazbenu građu u vukovarskom franjevačkom samostanu do Domovinskog rata, koji je započeo 1989./1990. godine.

zaklade. Prema Kamnikaru⁷ nakon oslobođenja od Osmanlija osječki franjevci prvi su se naselili u Tvrđi. U tom je samostanu u 18. i prvog polovini 19. stoljeća djelovalo nekoliko značajnih ličnosti, među kojima i franjevački profesor teologije o. Ivan Velikanović (1723. – 1803.).⁸ Prema sačuvanim glazbenim rukopisima taj je samostan bio svojedobno najbogatiji.⁹

Slavonija, župna crkva sv. Mihaela arkandela u Osijeku, u Tvrđi – zbirka kora župne crkve sv. Mihaela arkandela u Tvrđi

Župna crkva sv. Mihaela arkandela u Osijeku, najstarija i najuglednija osječka crkva, osnovana je ubrzo nakon protjerivanja Turaka iz Slavonije (1687.), a u današnjem ruhu sagrađena je 1750. godine.¹⁰ Crkva se najprije nalazila pod upravom isusovaca, a nakon dokinuća njihova reda (1773.) postaje svjetovna župa pod gradskom upravom.¹¹

Fondovi osječkih glazbenih društava od 1850. do 1945., lokalitet župne crkve sv. Mihaela arkandela u Tvrđi

Stara građa u župnoj crkvi sv. Mihaela arkandela podrazumijevala je tri (3) društva koja su imala sljedeće signature u sklopu FUNDUSA 1: 1) *Osječko crkveno glazbeno društvo* 1850. – 1862. (*Kirchenmusikverein*); 2) *Osječko svjetovno pjevačko društvo* (*Essegger Liedertafel*) koje je nastavilo djelovati u savezu s *Osječkim crkvenim glazbenim društvom* 1850. – 1862. (*Kirchenmusikverein*) do 1876. godine; 3) *Esseker Gesangs-Verein* (1868. – 1876. – 1890.). Kao četvrto (4.), tada „novootkriveno” pjevačko društvo u Osijeku u Tvrđi pojavilo se još nepopisano i neobrađeno *Cecilijino društvo u Osijeku II* (1933. – 1944.).¹² Za razliku od ondašnjeg istraživanja L. Šabana i Z. Blažekovića¹³ smatrala sam da je to još jedan mlađi dio ovoga fonda koji treba evidentirati jer impresionira količina građe.¹⁴ Riječ je o novootkrivenom dijelu fonda koji smo nazvali *Cecilijino*

⁷ U sklopu publikacije *Grad Osijek* objavljen je i autorski tekst J. Kamnikara. Sabirač radova J. Grubišić (...): „Za ovo treba zahvaliti suradnji i podacima dobivenim od g. prof. dr. Josipa Bösendorfera, prof. Josipa Kamnikara, dr. Franje Buntaka, kustosa Gradskog muzeja, A. E. Brlića, potpredsjednika društva ‘Mursa’, A. Alligera člana Hrvatskog državnog kazališta, A. Pleina člana Hrvatskog državnog kazališta i publicista u Osijeku i Stjepana S. Frauenheuma novinara.” (*Grad Osijek*, uredio Josip Grubišić, Tiskara Pavao Hatnik Osijek I. Županijska 21, nema tiskane godine izdanja, ispod navedenoga dopisano je 1941.).

⁸ On je u Osijeku 1776. izdao crkvenu pjesmaricu Petra Kneževića (1702. – 1768.) *Muka našega gospodina Isusa Krista i plač divice Marije, majke njegove*. Isti je autor napisao i sva poglavlja na hrvatskom jeziku o crkvenom pjevanju (1788.). Kasniji gvardijan osječkog samostana i provincijal o. Josip Pavišević (1734. – 1803.) 1770. objavio je prvi udzbenik o figuralnom pjevanju na hrvatskom jeziku.

⁹ Prema istraživanju Franje Kuhača „... koji je pronašao prijepis iz 18. stoljeća, jedine poznate simfonije Amanda Ivančića...”, koju je 1971., objavio Lovro Županović. Upravo bi spomenuti prijepis mogao biti dokaz „... da je ova simfonija u Vukovaru tada izvedena”.

¹⁰ U njezinu se lijepom prostoru ističe vrlo prostrano pjevalište.

¹¹ Šaban, Ladislav; Blažeković, Zdravko. Izvještaj o dvogodišnjem sređivanju triju glazbenih zbirki u Osijeku i o pregledu rukopisa i knjiga u franjevačkim samostanima u Slavoniji i Srijemu // *Arti musices*, 11(1980)1, str. 47–101.

¹² Nastao je nakon pokretanja cecilijanskog pokreta u nas. U Hrvatskoj je organizirani pokret započeo 1907. stalnim izlaženjem *Sv. Cecilije*, časopisa za promicanje cecilijanske reforme, te utemeljenjem Cecilijanskog društva u Zagrebu (i zatim brojnih podružnica u hrvatskim župama). Pokretu su se priključili mnogi hrvatski skladatelji, orguljaši, zborovode, a težište je djelatnosti postavljeno na nacionalne osnove, potiskivanje tuđinskih skladbi i stvaranje nabožnih popijevaka u narodnom duhu. U organizaciji Cecilijanskog društva do 1945. održavani su tečajevi za crkvene zborovode i orguljaše, koncerti, natječaji za nove skladbe. Riječ je o novoj građi koju sam otkrila i popisala po knjižničarskim uzusima za svoj magistarski rad „BB”.

¹³ Šaban, Ladislav; Blažeković, Zdravko. Nav. dj., str. 49.

¹⁴ ... koji nikada nije inventiran, pa muzikalije nemaju ni žiga ni signature... Sve ostale su tiskane ili litografirane dionice objavljene u *Sv. Ceciliji I* (1907. – 1944.).

društvo u Osijeku II (1933. – 1944.) te smo kao sljedeću signaturu naveli *OScdm – I, II, III, IV, V (BBan)*.¹⁵ Dakle, od 1850. do 1945. postojala su četiri glazbena društva u Tvrđi u Osijeku.¹⁶ Utemeljitelji su bili Ivan Nepomuk Hummel¹⁷ i Josip Kamnikar¹⁸, odnosno osnivač svih društava bio je Ivan Nepomuk Hummel.¹⁹

Iz arhivske građe društva *Essegger Kirchenmusikverein* (1850. – 1862.)

Osnivač je Društva Ivan Nepomuk Hummel (Kaloča, Mađarska, 5. svibnja 1820. – Budimpešta, 14. travnja 1896.).²⁰ Glazbena zbirka izvorno je imala 161 katalošku jedinicu²¹, a ostalo je 110 potpuno sačuvanih kataloških jedinica.²² U IX. fasciklu Popisa muzikalija arhiva župne crkve sv. Mihaela arkandela nakon Domovinskog rata sačuvano su 32 muzikalije od njih 58. Riječ je o skupini od 13 glazbenika na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće u Tvrđi. Izdvajamo S. Grančarića, I. N. Hummela, J. Kamnikara, T. Machulku, F. Oberittera itd. Od njihovih skladbi u ovom dijelu zbirke pronašli smo čak 17 autografa, a izdvajamo Hummela, Kamnikara, Milera itd. Poslije je jedan od njih, Josip Kamnikar postao vodeća glazbena ličnost Tvrđe u 20. stoljeću te je osnovao drugo crkveno društvo – *Cecilijino društvo u Osijeku II*.²³

Iz arhivske građe društava *Essegger Liedertafel* i *Esseker Gessangs-Verein*

Prvo organizirano pjevačko i glazbeno društvo u Osijeku bilo je *Essegger Kirchenmusikverein*.²⁴ Ivan Nepomuk Hummel također je u Tvrđi 1858. osnovao društvo za svjetovnu glazbu *Essegger Liedertafel*. Godine 1862. oba su se društva ujedinila u *Esseker Gessangs-Verein*²⁵ (*Osječko pjevačko društvo*) koje je djelovalo do 1876. godine.

U 20. stoljeću djelovala su tri pjevačka društva koja su njegovala crkvenu i svjetovnu glazbu, a prvo je osnovano 1925. godine.²⁶

Cecilijino društvo u Osijeku II (1933. – 1944.)²⁷

Tvorac fonda bio je osnivač Društva Josip Kamnikar, orguljaš, zborovođa i tada priznat osječki prosvjetni i kulturni djelatnik, kao i autor dviju publikacija u fondu: *Crkvene pjesmarice za ženske srednje škole* i *Crtice iz glazbene povijesti Osijeka*.²⁸ O upravnim organima i materijalnom stanju društva tijekom 11 godina postojanja doznali smo iz sačuvanoga rukopisnog *Zapisnika Cecilijina društva u Osijeku II* s kora župne crkve. Ta knjiga netipično je velikog formata.²⁹ Ima 102 stranice, nepaginirana je i tvrdoga kartonskog uveza žute boje. Iz zapisnika prvog sastanka nazvanog u svrhu osnivanja *Cecilijina društva u Osijeku II*³⁰ doznali smo podatke o osnivaču Kamnikaru.³¹ Tom su prilikom konstituirani društveni organi (izvršujući, podupirući i začasni): Robert Beszetzky (začasni kanonik, dekan i župnik) kao predsjednik; Dragan Bogdanov, tajnik; Ivan Buchner, blagajnik; Franjo Pelc, arhivar; Josip Kamnikar, glazbeni voditelj. Voditeljima muškog dijela zbora imenovani su tada Franjo Puklava i njegov zamjenik Antun Muck, odnosno za ženski zbor Zlata Klein i Josipa Hehn.³²

Politika nabavljanja materijala za novi fond arhiva župne crkve sv. Mihaela za *Cecilijino društvo u Osijeku II* slijedila je ideju vodilju I. N. Hummela, odnosno najstarijeg fonda muzikalija te crkve.³³ Rad na terenu uvjetovao je nužnost otvaranja novog signiranja muzikalija te zbirke. Opredijelili smo se za signaturu *OScdm*³⁴ kao oznaku novog arhivskog fonda na koru župne crkve sv. Mihaela u Tvrđi – zbirku *Cecilijina društva u Osijeku II*.

Cecilijino društvo u Osijeku II (1933. – 1944.)

S obzirom na sadržaj i svrhu najveći dio glazbene zbirke *Cecilijino društvo u Osijeku II* odnosi se na sakralnu glazbu različitih provenijencija. Načelo sređivanja na terenu, u građi na koru župne crkve sv. Mihaela, određen je postojećom podjelom na skupine *OScdm*, a one su: *I. sakralne kompozicije, mise i druge crkvene forme; II. orguljaške kompozicije; III. staroslavenske kompozicije; IV. crkvene kompozicije slovenskih autora; V. zbirke nakkadno oblikovanih crkvenih kompozicija*, u sklopu koje smo razlučili i 11 podskupina (koje smo signirali velikim

¹⁵ Vidi isto pod 9: *Cecilijino društvo u Osijeku II* (1933. – 1944.).

¹⁶ *Essegger Kirchenmusikverein* (1850. – 1862.); *Essegger Liedertafel* (1858. – 1862.); *Esseker Gessangs Verein* (1868. – 1876. – 1890.); *Cecilijino društvo u Osijeku II* (1933. – 1944.).

¹⁷ Ivan Nepomuk Hummel (prva tri navedena društva).

¹⁸ Josip Kamnikar (četvrto društvo). Jedino se kao drugi osnivač *Cecilijina društva u Osijeku II* spominje ime Josipa Kamnikara.

¹⁹ Ivan Nepomuk Hummel koji je odredio Pravila i statut Društva, zatim Članstvo Društva.

²⁰ 2. Pravila Društva – nisu pronađena. 3. Uprava i članstvo – podaci nisu pronađeni. 4. Nakon Domovinskog rata fond muzikalija *Essegger Kirchenmusikvereina* uglavnom je ostao sačuvan, no građa je bila ispremiješana te ju je trebalo ponovno srediti prije istraživanja: od rukopisne građe koja bi upućivala na isusovačku tradiciju nije pronađen nijedan dokument.

²¹ Ostalo je 80 tiskanih i 81 rukopisna kompozicija.

²² Ostalo je 80 tiskanih i 60 rukopisnih kompozicija.

²³ Vidi isto pod 1.

²⁴ Godine 1850. u Tvrđi osnovao ga je tadašnji učitelj orguljaš I. N. Hummel.

²⁵ Ime društva *Essegger Gessangs-Verein* pisalo se u raznim dokumentima i pečatu na različite načine, kao *Essegger Gesangsverein*, *Essegger Gessangs Verein* i sl. Odlučili smo se za inačicu kako je navedeno u kronici Društva.

²⁶ Zborovođe J. Brečko 1925./31. i E. Trišler od 1926.; HPKD „Lira” u Donjem gradu (utemeljeno 1926., zborovođa Franjo Kosina); *Cecilijino društvo* u Tvrđi (utemeljeno 1933., zborovođa Josip Kamnikar); *Oratorijski zbor* kod kapucina u Gornjem gradu (osnovan 1935., zborovođa Josip Brečko 1935./39. i o. Anselmo Canjuga od 1939., do deportacije u logor 1947.).

²⁷ Vidi isto pod 1.

²⁸ Izdano 1941. u osječkoj tiskari Hatnik u osobnoj nakladi Josipa Kamnikara 1919. godine.

²⁹ Dimenzije: 2 x A3 format.

³⁰ Održan je 23. siječnja 1933. godine.

³¹ Zapisnik *Cecilijina društva u Osijeku II* vođen je od 23. siječnja 1933. do 23. srpnja 1944. godine.

³² Osnivač Društva: 1. dr. Ivan Matijević – potaknut Josipom Kamnikarom, 2. Robert Beszetzky (začasni kanonik, dekan i župnik) kao predsjednik, poslije ga naslijedio Matijević (6. srpnja 1933.), 3. skupštine *Cecilijina društva u Osijeku II* – izdvajamo 1934. kao najuspješniju godinu (održane su 103 probe zbora, izvedeno 227 skladbi, od kojih su 23 mise, 49 orguljaških skladbi, 11 zbirki, dvije staroslavenske mise i desetak manjih formi, bilo je 73 nastupa; fundus *Cecilijina društva u Osijeku II* iznosi ukupno devedeset i devet (99) kataloških jedinica uglavnom cecilijanskih skladatelja evidentiranih u pet skupina.

³³ To je: „... nabavljati muzikalije različitih vrsta, specificirati ih prema tadašnjim liturgijskim potrebama i uzusima ove crkve... te ih usmeriti prema potrebama društvenog zbora, ali i drugih oblika glazbenih djelatnosti u crkvi.”

³⁴ *OScdm* znači „OSIJEK- Cecilijino-DRUŠTVO-Mihael”. Morali smo signirati Cecilijino društvo u župnoj crkvi svetoga Mihaela u Osijeku II s obzirom na to da postoji još crkvenih pjevačkih društava koja nose atribut Cecilijino društvo, ali su u sklopu drugih crkava u Osijeku.

tiskanim slovima „A” – „K”). Na većini notnog materijala nailazimo na Kamnikarov paraf.³⁵

I. Sakralne kompozicije, mise i druge crkvene forme

U fondu *Oscdm-I*, koji sačinjava 30 sakralnih kompozicija, proveli smo klasifikaciju prema liturgijsko-glazbenim vrstama. Kao najzastupljeniju vrstu muzikalija izdvajamo mise (24), odnosno jednu muzikaliju *latinskih crkvenih pjesama, religioznih crkvenih pjesama, lamentacija, kantata i offertorija*. Skladatelji pripadaju krugu cecilijanskog pokreta u Europi.³⁶ Muzikalije su pretežno darovi drugih glazbenih knjižnica tvrđavskoj župnoj crkvi.³⁷

II. Orguljaške kompozicije

Oscdm-II sadržava 49 orguljaških kompozicija, a klasificirali smo: 1) namjenske orguljaške kompozicije, 2) obrađe za orgulje (operni odlomci i koncertna glazba namijenjena drugim instrumentima) te 3) didaktičke kompozicije.

III. Staroslavenske kompozicije

U skupini građe signiranoj *Oscdm-III* dvije su staroslavenske misne skladbe: 1) NOVAK, Vilko (1865. – 1918.), žig – „Josip Kamnikar”, Staroslavenska misa za muški zbor;³⁸ 2) NIEWIADOMSKI, St. / (Stanislaw) / (1859. – 1936.), žig – „Josip Kamnikar”, St. Niewiadomski / Kompozycje Choralne.³⁹

Oscdm-I	Oscdm-II	Oscdm-III	Oscdm-IV	Oscdm-V
sakralne kompozicije, mise, litanije, crkvene popijevke	orguljaške kompozicije	staroslavenske kompozicije	crkvene kompozicije slovenskih autora	naknadno oblikovane zbirke crkvenih kompozicija
24 mise, šest crkvenih popijevaka	46 tiskanih skladbi za orgulje	dvije staroslavenske misne skladbe	sedam zbirki crkvenih pjesmarica (slovenskih domicilnih autora)	11 zbirki (podskupine „A” – „K”)

Tablica 1. Makroprikaz arhivskog fonda *Cecilijina društva u Osijeku II*

IV. Crkvene kompozicije slovenskih autora

Oscdm-IV sadržava sedam zbirki crkvenih pjesmarica – crkvenih zbirki slovenskih autora: 1) *Oscdm-IV / 72, ČADEŽ, Viktor* (župnik) izabrao, žig – „Josip Kamnikar” (...);⁴⁰ 2) *Oscdm-IV/73, GRUBER, Josip*⁴¹, žig – „Josip

Kamnikar”⁴², „Šopek” Marijinih pesmi / (...) ⁴³; 3) *Oscdm-IV/74, GERBIC, F. Fran* / (1840. – 1917.), žig – „Josip Kamnikar”, Crkvene/pesmi / (...) ⁴⁴; 4) *Oscdm-IV/75, PREMRL, Stanko* (1880. – 1965.), žig – „Josip Kamnikar”, Slava Bogu v Višavi! (...) ⁴⁵; 5) *Oscdm-IV / 78, HLADNIK, Ignacij* (1865. – 1932.), žig – „Josip Kamnikar”;⁴⁶ 6) *Oscdm-IV/79, NEDVĚD, Anton* (1829. – 1896.), žig – „Josip Kamnikar”, K Tebi srca povzdigamo! (...) ⁴⁷ 7) *Oscdm-IV/83, KIMOVEC, Dr. F. (Kimovec, Franc)* (1878. – ?), žig – „Josip Kamnikar” (...).⁴⁸

V. Naknadno oblikovane zbirke crkvenih kompozicija

Katalošku skupinu ovog fonda *Cecilijina društva u Osijeku II* signirali smo kao poseban (autohtoni) dio najnovijeg fonda zbirke muzikalija ove ugledne crkve u Tvrđi. Riječ je o glazbenim priložima u crkvenoglazbenim časopisima koji su naknadno uvezani po vrstama skladbi. Tako je nastala svojevrсна crkvena pjesmarica. Zato je ova kataloška jedinica značajna kao osobna iskaznica *Cecilijina društva u Osijeku II*. Tako se prije svega širila glazbena arhiva *Cecilijina društva u Osijeku II* u crkvi svetog Mihaela, odnosno upravo se ovaj dio fonda⁴⁹ znatno razlikovao od prethodnih fondova muzikalija.

³⁵ „KJ” (rukopisno), što smo identificirali kao paraf „Kamnikar Josip”.

³⁶ Npr. Schmeitzer, Witt, Filke, Gruber, Hölzl, Glögl, Schöpf, Renner, Nicolai i drugi.

³⁷ Na što upućuju pečati na muzikalijama Josipa Kamnikara, tvorca i utemeljitelja cecilijanskog pokreta u Tvrđi.

³⁸ NOVAK, Vilko / Misni stavci u skladu sa staroslavenskom crkvenom misom / Pristup, Slava, Vjeruju, Svet, Aganče Božji / Es-dur, C, Andante sostenuto /, tisk. / zborna partitura / izdano i tiskano /, T. 2) *Oscdm-III/82*.

³⁹ NIEWIADOMSKI St. / (Stanislaw) № 1. Pieśn uroczysta Op. 15 / Chor meski a cappella / Glasz pojedynoz / Pieśn uroczyista / Kósiuszkowskig / Na obhód rocznicy / Chor męski / St. Niewiadomski, Op. 15 / Lwów / Naklad i własność księgarń.

⁴⁰ 1) *Oscdm-IV / 72, ČADEŽ, Viktor* (župnik) izabrao, žig – „Josip Kamnikar”, Zbral Viktor Čadež / župnik / Mekinje pri kamniku / 1929. / z odobrenjem škol. ordin. v Ljubljani / samozaložba / Litogr. Čemažar in drug. Ljubljana.

⁴¹ Autorizirao i složio zbirku.

⁴² „Šopek” Marijinih pesmi.

⁴³ 2) *Oscdm-IV/73, GRUBER, Josip* (autorizirao i složio zbirku), žig – „Josip Kamnikar”, „Šopek” Marijinih pesmi / za samospjev, mešani zbor in orgulje / zložil / Josip Gruber / Op. 223 / Zadovoljenjem založnika F. Gleichauf / izdala Jug. Knj. V Ljubljani / 1923.

⁴⁴ *Oscdm-IV/74, GERBIC, F. (GERBIČ, Fran)* / (1840. – 1917.), žig – „Josip Kamnikar”, crkvene/pesmi / za petje postavil F. Gerbic (opus 8) / tisk. / Egerjev v Ljubljani. / sadržaj: crkvene pjesme, za pjevanje je obradio i postavio F. Gerbič (opus 8) /, T.

⁴⁵ *Oscdm-IV/75, PREMRL, Stanko* (1880. – 1965.), žig – „Josip Kamnikar”, Slava Bogu v Višavi! / 10 / božičnih pesmi / za mešani zbor in orgle / uglasbil Stanko Premrl / Jugosl. Knjižarna v Ljubljani / 1922. /, tisk. / Chor buch / zbirka crkvenih božičnih pjesama / za mješoviti zbor i orgulje / riječ je o pučkim crkvenim pjesmama slovenske provenijencije / T.

⁴⁶ (...) Missa pro defunctis / ad / IV voces inaequales / aut / Una voce cum Organo (...).

⁴⁷ *Oscdm-IV/79, NEDVĚD, Anton* (1829. – 1896.), žig – „Josip Kamnikar”, K Tebi srca povzdigamo! / Maša druga / za / moški zbor / uglasbil Anton NedvĚd. / izdala in založila Glasbena Matica v Ljubljani, 1884. /, Chor buch (muški zbor) / misna partitura / izdala Glazbena Matica v Ljubljani 1884. / tiskala Englemann tiskarska kuća / iz Mühlberga u Ljissji / tiskarski broj № 7137 /, T.

⁴⁸ *Oscdm-IV/83, KIMOVEC, Dr. F. (Kimovec, Franc)* (1878. – ?), žig – „Josip Kamnikar”, Njega Preuzvišenosti Knezu in / Škofu lavatinskemu / Dr. Andreju Karlinu / Tebe Boga hvalimo / za mešani zbor in orgle / Imp. Mignani – Florence / Italie, 1927. Dr. F. Kimovec / (1923.) / T.

⁴⁹ Kataloška jedinica „Cecilijino društvo” u Osijeku II uključujući i njezine kataloške podskupine („A” – „K”).

GLAZBENE ZBIRKE U BAŠTINSKIM USTANOVAMA VUKOVARA

Susret sa župnikom, paterom Ivicom Jagodićem održan je u utorak 16. srpnja 2010. (u 11 sati) u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru.⁵⁰ Naime, građa je vraćena iz Srbije posredstvom međudržavne razmjene kulturnih dobara 20. studenoga 2004. godine. Tada su vraćene 3833 stare i rijetke knjige, kao i dokumenti vjenčanih za razdoblje od 1827. do 1952. godine⁵¹.

Vraćeno je tada i obilje rukopisnog glazbenog materijala.⁵² Pronašli smo pet stotina i devedeset (590) kataloških jedinica rukopisnih muzikalija (u razdoblju od 17. do 20. st.). Pohranjeni su u deset (10) arhivskih kutija. Među inima nalazimo djela R. Šumahera, A. Sandukčića, M. Jaića, D. K. Hruze, K. Kolba, K. Staryja, M. Barbarića, F. Luževića, T. Machulke i dr. Od pet rukopisnih kantuala pronađena je samo kajdanka fra Antuna Sandukčića iz 1731. godine. I dalje živimo u znaku sintagme „u potrazi za vukovarskim (slavonskim) kantualima” (kao simbolom hrvatskog nacionalnog identiteta).

Vukovar prije Domovinskog rata (franjevački samostan sv. Filipa i Jakova)

Prema sačuvanim glazbenim rukopisima franjevački samostan sv. Filipa i Jakova bio je najbogatiji. Imao je sačuvanih pet kantuala koji su se do Domovinskog rata čuvali u knjižnici.⁵³ Nakon Domovinskog rata, „krađe” i uništavanja ove vrijedne građe⁵⁴ danas je ostao sačuvan samo jedan, a uz njega otkrili smo sačuvan još jedan kantual Rogeriusa Schumahera.⁵⁵

Akcija spašavanja vukovarske knjižnice (put Vukovar, Zemun, Šid, Zemun, Ilok...)

Od zime 1991./1992. do 20. studenoga 2004. građa je bila u „progonstvu”. Nakon njezina povratka nije primijećeno da najvrjednijeg dijela nema. Naime, problem je bilo to što je građe iznimno mnogo i bila je u derutnom stanju.⁵⁶ Od pet kantuala (rariteta, koji su do Domovinskog rata čuvani u vukovarskoj samostanskoj glazbenoj knjižnici) ostao je samo jedan, tj. samo kajdanka fra Antuna Sandukčića iz 1756. godine. Tražeći među sačuvanom građom, ipak smo

registrirali još jedan dotad neotkriven kantual Rogeriusa Schumahera (tintom naknadno upisana godina 1833.).⁵⁷

Knjižnica i samostan pretrpjeli su velika oštećenja tijekom okupacije. Dio vojske JNA premjestio je građu u franjevački samostan sv. Kapistrana u Zemunu, iločki samostan te samostan u Šidu. Prema svjedočenju o. Marka Malovića političari tzv. Srpske krajine imali su namjeru „trgovati knjigama vukovarskog samostana”, no knjige su ipak prebačene do Šida (zahvaljujući o. Marku Kuroltu).

Opis stanja vraćene građe vukovarskog franjevačkog samostana

U Iloku u franjevačkom samostanu sv. Ivana Kapistrana 1990. i 1991. o građi su se skrbili o. Marko Malović, arhivari o. Flavijan Šolc i fra Vatroslav Frkin. Istodobno u Šaregradu u franjevačkom samostanu sv. Patra i Pavla o građi se skrbio o. Marko Malović. U Vukovaru u franjevačkom samostanu župne crkve sv. Filipa i Jakova o građi su se skrbili o. Marko Kurolt, gvardijan fra Branko Kosec, fra Ante Perković (...).⁵⁸

Opis stanja vraćene građe vukovarskog franjevačkog samostana⁵⁹

Pronađeno je četiri stotine i osamnaest (418) rukopisnih kataloških jedinica (u razdoblju od 17. do 20. st.), od čega pedeset i dva (52) autografa i devetnaest (19) *anonymousa*. Od tiskovina sačuvano je ukupno četiri stotine i sedamnaest (417) naslova (od 16. do 18. stoljeća). Određen broj skladbi (npr. Sandukčićeva kajdanka i kantual iz 1732.) nose oba atributa kao vrijednosnice (i starosni i nepotpisani, *anonymousi*). Pronađenu građu možemo podijeliti na sljedeće načine: 1) skladbe vukovarskih kompozitora (Kibel, Lužević, Kukla);⁶⁰ 2) skladbe hrvatskih autora (Kolb, Canjuga, Lovrić, Matz, Vidaković);⁶¹ 3) tamburaške skladbe (Hruza, Farkaš, Stahuljak, Čurković);⁶² 4) skladbe za zborove (Kozinović, Kibel, Cimperšak);⁶³ 5) *muke* (osam primjeraka uglazbljenih muka, od kojih smo prepoznali rukopise vlč. P. Ivanišić-Crnkovačkog i A. Vidakovića).⁶⁴

PRILOG: IZABRANI PRIMJERI ZA KATALOGIZACIJU GLAZBENE GRAĐE VUKOVARSKOG FRANJEVAČKOG SAMOSTANA⁶⁵

Skladatelj, „kat. br. HR-VUf.-I/1., R. br. 1.), SZANDZK-CSIICH (Sandukčić) / Antun”;

(kutija, I/1.)

⁵⁰ Istraživanjem glazbene povijesti Vukovara dosad su se bavili muzikolozi L. Šaban i Z. Blažeković, zatim pateri P. Cvekan, V. Frkin (provincijski knjižničar), B. I. Horvat (knjižničar samostana, pok.) te gvardijan p. Gordan Propadalo, odnosno Mato Batorović (muzejski tehničar).

⁵¹ Ovi dokumenti vraćeni su s 12-godišnje pohrane u franjevačkom samostanu sv. Ivana Krstitelja u Zemunu (SCG), uz brojne različite rukopisne materijale.

⁵² Uglavnom nesređenog.

⁵³ Popis kantuala: 1. kantual *Josipa Marie Cordansa* iz 1750.; 2. drugi Cordansov Cantual iz 1750.; 3. treći *Kantual Kapušarčev* iz 1735.; 4. kantual *Franje Vukovarca* potječe iz 1722.; 5. orguljaški svešćić, bez signature, dosta slabo pisan, za svoju ga je uporabu sastavio fra Antun Sandukčić iz Cernika 23. travnja 1532.; 6. maleni notni svezak, sign XII F-1, nosi naslov *Feria Quinta in Coena Domini*, pisan je koralnim notama.; 7. kantual fra Antun Sandukčić iz Cernika 23. travnja 1532.; 8. novootkriveni drugi kantual – Himan sv. Boni, SCHUMAHERA, Rogeriusa (upisana godina 1833.).

⁵⁴ Što je bilo i najvrjednije tada u vukovarskom samostanu (tada!).

⁵⁵ Vidi pod isto pod '65'/8: *Ipak smo konstatirali da postoji i novootkriveni drugi kantual – Himan sv. Boni, SCHUMAHERA, Rogeriusa (upisana godina 1833.)*.

⁵⁶ Bila je razbacana, nesređena, nepopisana itd.

⁵⁷ Vidi isto, pod 57., Himan sv. Boni', Schumahera, Rogeriusa (naknadno upisana godina 1833.).

⁵⁸ Akcija spašavanja vukovarske glazbene knjižnice.

⁵⁹ U vukovarski franjevački samostan građa je vraćena, započeto 27. listopada 2010.

⁶⁰ Ban, Brankica. Arhivska glazbena građa vukovarskoga franjevačkoga samostana. Osijek: Umjetnička akademija, 2017. str. 29.

⁶¹ Vidi isto, str. 29.

⁶² Vidi isto, str. 29.

⁶³ Vidi isto, str. 29.

⁶⁴ Vidi isto, str. 29., 30.

⁶⁵ Kataloško stanje i obrada izabranih primjera: od R. br. 1 do R. br. 4.

(R. br. 1)

1. Skladatelj (podaci o skladbi, autor, signatura)

Od odabranog uzorka u prvoj kutiji (1.) osamnaest je kataloških jedinica (od najstarijih, od R. br. 1.I/1 do R. br. I/1/18.).

1. Skladatelj

(kat. br. HR-VUf.-I/1. R. br. 1.)

/ SZANDZKCSIICH (Sandukčić) / Antun. / *'Ex Bibliotheca Cantus Vukovar 1756., 'Au', svežanj: HR-VUf.-I/1. R. br. 1.)* / SZANDZKCSIICH (Sandukčić) / Antun. / *'Ex Bibliotheca Cantus Vukovar 1756., 'Au.' / svežanj: HR-VUf.-I/1. SZANDZKCSIICH (Sandukčić) / Antun. / 'Ex Bibliotheca Cantus Vukovar 1756. /*

2. Djelo (diplomatički naslov)

/ SZANDZKCSIICH (Sandukčić) / Antun. / *'Ex Bibliotheca Cantus Vukovar 1756.,*

Rukopis ima dva (2) pečata („knjižnica franjevačkog samostana Vukovar“) / na prvoj stranici slika – „Guidova ruka“⁶⁶ /

3. Izvodilački sastav (opis)

/ stanje izvodilačkog sastava: Ms, P (1); cor; (1), org. (1) / ima stotinu i dvanaest str. (112) kajdanke / format (vis. x šir.) 21,2 x 14,2 cm / dionice br. spisa str. 259 (dimenzije 32,2 x 25,3 cm) /

4. Tempo, mjera

/ Sandukčić Antun (*'Ex Bibliotheca Cantus Vukovar 1756.* / andante / mjera 3/2 / tonalitet C / broj stranica stotinu i jedanaest (111) / tekstni dio prekinut na str. 57. /

5. Incipit teksta

/ sadržaj kajdanke ima dva dijela / prvi (1.) koralni (od 2. do 57. str.)⁶⁷ / drugi dio (2.) nastavlja se na starohrvatskom: „Pisma od Isusa“ (od 93. do 109.) / skladbe in 5 tonova⁶⁸ / treći dio čine skladbe za moljenje iz časoslova „Ad Primam“⁶⁹ / najviše je tekstova što ih je pjevao slavonski puk u čast Blažene Djevice Marije (sve su ikavica) / ovaj je kantual vrijedan izvor za upoznavanje s pjevanjem u Slavoniji (početkom 18. stoljeća) / na kraju svakog versa vinjeta je cvijeta /

6. Incipit glazbe (unijeti)

/ incipit glazbe ove Sandukčićeve skladbe bio bi: Au, 'In exitu Israel de Egyptu Dominus / C / metar nije određen / dio 'Concerto in F, 3/4' / nema oznake za tempo / unesen je instrumentalni dio (naslovljen „Concert“) / razrađen je na devet dijelova⁷⁰ / to je nastavak koralnog misnog dijela⁷¹ /

7. Datacija, komentari

/ Nastalo 1756.⁷² /

⁶⁶ Upisano „Ad Simplicem Vsum Fratris Antonii Szandukcsiih A Czernik, Anno 1732., Sie 23. Aprilis“.

⁶⁷ (...) „versi In exitu Israel, Si quaeris miracula, Sub venite Sancti, Requiem, Maria Mater gratiae, De nomine Iaxi S.Jesu, Tota pulchra, Si quaeris miracula, Te Deum, Magnificat, Vexilla Regis, Pange lingua, Ut queant Iaxisa, Ave Maris Stella“ (...).

⁶⁸ Praebulum, Concerto, Bergamasco, Aria, Pastorella, Fuga in la minore.

⁶⁹ Uz jutarnju „Već sunčev sjaj ...“ sve su popijevke ispisane Sandukčićevom grafijom („Pisma od B-D.M“ itd.).

⁷⁰ Vidi isto pod 114.

⁷¹ Opravdana je pretpostavka da je Sandukčić bio Vlahovićev učenik (ili prepisivač iz njegovih kantuala) te mišljenje da je Kapušvarac učio od Sandukčića; od str. 77. do kraja.

⁷² Iz Sandukčićeva kantuala nastale su mise i popijevke (koje nam otkrivaju Kapušvarčevi kantuali).

(R. br. 2.)

(kat. br. HR-VUf.-I/2.)

1. Skladatelj (podaci o skladbi, autor, signatura)

/ SCHUMACHER, Rogerius / LIBER (...) DEVOTE / CANTILLARE (...) /

svežanj: HR-VUf.-I/2. /

2. Djelo (diplomatički naslov)

/ rukopis / svežanj: HR-VUf.- I/2 / godina 1833., na prvoj stranici upisano dr. Šumaheru: „Liber, Fratris Rogeri Schumacher, Laici, Professi (...), in vita functi Vukovarini, anno 30. die 3tia Aprilis 1833., Requiescat in pace“ / isključivo recitativno: tekst skladbe „Pisma od Sveti Bone Mučenika“ (ikavica, „Pjesma svetog Bone Mučenika“), nalazi se na str. trinaest (13) /

3. Izvodilački sastav (opis) (Ms (Au), P; dion.: chor; org.)

/ SCHUMACHER, Rogerius, izvodilački sastav: Ms, P (O); dion. (2): cor (1); org.(1); samo tekst / nema glazbene suradnje (isključivo recitativno, rukopis) /

4. Tempo, mjera

/ tempo, mjera – samo tekstno / silabična metrika / nema mjere ni oznake tempa / ima dvije stotine pedeset i osam (258) stranica (bez glazbenih dijelova) /

5. Incipit teksta – (unijeti)

/ SCHUMACHER, Rogerius / LIBER (...) DEVOTE / CANTILLARE (...) / sadržaj kajdanke / registar poglavlja⁷³ / ikavica / rukopis / nema pjevanih dijelova / od 165. str. nastavlja se misnim stavcima: Miserere, (nečitko) pod Missom, Evangelium, Offertori, Sanctus, Elevatio, Gloria, Credo ... /

6. Incipit glazbe (unijeti, P; dion.; choir; org.)

/ incipit glazbe / Au' / recitativno / nema melodijske linije / upisan je i sadržaj knjige („Registar“) / na str. trinaest (13) tekst skladbe „Pisma od Sveti Bone Mučenika“ / ikavica / zatim Missa, na latinskom i na hrvatskom jeziku ... / 2. dio „Pisma od ljubavi“, na starohrvatskom jeziku (br. spisa na str. 259) / dimenzije / 32,2 x 25,3 cm /

7. Datacija, komentari

/ Datirano / dana '30. die 3tia Aprilis 1833. /

(R. br. 3.)

(kat. br. HR-VUf.-I/3.)

I/3

1. Skladatelj (podaci o skladbi, autor, signatura)

/ JAIĆ, Marijan, Slav. Brod (1756. – Budim, 1858.) / svežanj / HR-VUf.-I/3 / fra Spiro Jankovac „25. VI. 1924.“ (nepoznato, „19. – 20. st.“) /

2. Djelo (diplomatički naslov) /

⁷³ Pokazuje stotinu šezdeset i dvije stranice sadržaja (162).

/ JAIĆ, Marijan (?), / „fra Spiro, Jankovac (nečitko) / 1924., 25. VII.” / ZBIRKA CRKVENIH / NOTNIH ZAPISA / riječ je o dva različita autora (povijesno i vremenski, fra Jaiću i fra Spiri) /

3. Izvodilački sastav (opis)

/ JAIĆ, Marijan (?), / fra Spiro, Jankovac (nečitko) / 1924., 25. VII. / ZBIRKA CRKVENIH / NOTNIH ZAPISA / riječ je o dva različita autora (povijesno i vremenski, fra Jaiću i fra Spiri) /

4. Tempo, mjera

/ Ms / pjesmarica (prema skicama) / P (1); dion. (2); cor (1); org. (1) / stranice nisu paginirane / sedamdeset i četiri (74) / izderano prvih (3) / stanje derutno /

5. Tempo, mjera – samo tekstno

/ naknadno uvezano tako da se ne vidi što je ispod (poslije dopisano na koricama) / stanje derutno / izderane prve tri stranice / B-tonalitet, mjera isključivo silabička /

6. Incipit teksta

/ sadržaj kajdanke / „Kantual” (?) / počinje s „In Festo Pentecostes, In Festus B. M. V.”, sve od No. I – No. 5, naknadno umetnuti dijelovi⁷⁴ / rukopis / pretpostavlja se M. Jaić kao mogući autor / pisano u skladu s liturgijskim crkvenim obredom /

6. Incipit glazbe

P; dion.; choir; org. / incipit glazbe / Au' / incipitglazbe / Au' / B / mjera isključivo silabička / riječ je o dva sloja / kao temeljni (1.) Jaićev (sudimo prema koralnom notiranju i latinskom jeziku) / odnosno drugi (2.) naknadno upisan autor + fra Spiro, datum 1924. 25. VII. / imenovano kao Hymna Vukovarska /

7. Datacija, komentari

JAIĆ, Marijan Slav. Brod, (1756. – Budim, 1858.) i fra Spiro Jankovac 25. VI. 1924. (19. – 20. st ?, nepoznato), imenovana kao Vukovarska (nepoznato, dopisano grafitnom olovkom H. Vukovarska) / rukopis nepoznat, nazvana „Hymni Vukovarska” (nosi značajke teme sv. Bone) /

(R. br. 4.)

I/4

1. Skladatelj

/ HRUZA, Johann / Carl / MISNE PJESME / orgulje / rukopis / svežanj: HR-VUf.-I/4 /

2. Djelo (diplomatički naslov)

/ HRUZA, Johann / Carl / MISNE PJESME / orgulje / rukopis / svežanj: HR-VUf.-I/4 / ZBIRKA CRKVENIH NOTNIH ZAPISA II. / godina 19. i 20 st. / upisano na lijevu stranu korica ‘Brod am 20. April 1894., Joh. Carl Hruza /

3. Izvodilački sastav (opis)

⁷⁴ Stavci Gloria, Tota pulchra, str. 32.

/ Ms / P (1); dion (1); cor (1); V3 (S. solo, Alt i Ms); org. (1) / br. spisa: nije numerirano / svežanj HR-VUf - I/4, godina 19. st. dimenzije 32,7 x 25,5 (razraditi po cjelinama, grafitna olovka prebrojiti) / numerirano, ima stotinu sedamdeset i četiri stranice notnog teksta (174) / derutno / pjesmarica / 1. Pjesma pred Predikom / G-dur / 6/8 / andante /

4. Tempo, mjera

/ stanje građe derutno / naknadno uvezano (ne vidi se što je ispod)

5. Incipit teksta

/ Litanije presvetom srcu / „Kapelmeister”, autograf / (Joh. Carl Hruza: Brod am 20. April 1894.) / imena skladatelja J. Carl Hruza, D. Trišler, F. Rusan /

6. Incipit glazbe

/ P; dion.; choir; org. / incipit glazbe / Au' / incipitglazbe / Au' / B / mjera isključivo silabička /

7. Datacija, komentari

/ JAIĆ, Marijan, Slav. Brod, (1756. – Budim, 1858.) i fra Spiro Jankovac 25. VI. 1924. (19. – 20. st ?, nepoznato), imenovana kao Vukovarska,⁷⁵ / rukopis nepoznat, nazvana „Hymni Vukovarska” (nosi značajke teme sv. Bone) / Mala „RARA I” LEGENDA⁷⁶

Popis pronađene ondašnje glazbene građe u vukovarskoj franjevačkoj crkvi sv. Filipa i Jakova: 1. autor, DI MODONA (...) / CANTO / HARMONICO / (...) Philippi & Jacobi Vhalcouarini', (1690.); 2. isti autor (DI MODONA), CANTO / HARMONICO. / (...) / (1700., na sljedećoj str. upisano „Anno (IN MODANA) 1722.”), odnosno ‘1699.’; 3. A., TETTAMANZI, Fabricio / Breve metodo, (...) / Del padre F. Fabrocio Tettamanzi da Milano (...), 1706. u 8 154 str.; 4. A., p. GIUSEPPE (...) GROTTI, IL CANTO-RE / ECCLESIASTICO / (...) / upisano ‘Ad Simplicium P. P. Josephi Jankovich (...) / Padova, upisano olovkom „1733.” / (...).

Štovanje sv. Bone u Vukovaru

Štovanje rimskog svećenika i mučenika Bone u Vukovaru pokrenuo je o. Josip Janković, rođeni Vukovarac. Zamolio je papu Benedikta XIV. 1753. za duhovnu utjehu svojega naroda (u Srijemu i Slavoniji u župnoj crkvi dozvola javnog štovanja sv. Bone). Moći sv. Bone stigle su u Vukovar 23. lipnja 1754., a potom su bile izložene u vukovarskoj ž. c. na javno štovanje.⁷⁷

Sv. Bono (glazbena inspiracija vukovarskog franjevačkog samostana)

Iz golemog fundusa (četiri stotine i osamnaest (418) rukopisnih katalogskih jedinica) izdvojili smo šest crkvenih skladbi nadahnutih tekstem i glazbom sv. Bone:

⁷⁵ Nepoznato, dopisano grafitnom olovkom „H. Vukovarska”.

⁷⁶ Korištena je onodobna svjetska liturgijska literatura s glazbom pronađenom u vukovarskoj franjevačkoj crkvi sv. Filipa i Jakova.

⁷⁷ Oltar sv. Bone postavljen je 29. travnja 1912. Uz oltarnu sliku sv. Bone kipovi su svetog Lovre, dakona i mučenika, i svete Barbare, djevice i mučenice.

1. „Himan sv. Boni”, SCHUMAHER, Rogeriusa (upisana godina 1833.)
2. „Himan sv. Boni”, JAIĆ, Marijana / ‘fra Spire, Jankovca (nečitko), od 25. VII. 1924.
3. „Himan sv. Boni”, l. 3. HRUZA, Dragutina / Carla., Paraf Dragutin Karl Hruza, „Brod am 20. April 1894.”
4. HRUZA / Carla., „Pjesma sv. Bone mučenika” / Esdur / C / tri (3) kitice
5. „Himan sv. Boni”, nepoznat autor 1.
6. „Himan sv. Boni”, nepoznat autor 2.

Mala „RARA I” LEGENDA

Popis pronađene ondašnje glazbene građe u vukovarskoj franjevačkoj crkvi sv. Filipa i Jakova: 1. autor, DI MODONA (...) / CANTO / HARMONICO / (...) Philippi & Jacobi Vhalcouarini’, (1690.); 2. isti autor (DI MODONA),

CANTO / HARMONICO. / (...) / (1700., na sljedećoj str. upisano „Anno (IN MODANA) 1722.”), odnosno ‘1699.; 3. A., TETTAMANZI, Fabricio / Breve metodo, (...) / Del padre F. Fabrocio Tettamanzi da Milano (...), 1706. u 8 154 str.; 4. A., p. GIUSEPPE (...) GROTTA, IL CANTO-RE / ECCLESIASTICO / (...) / upisano ‘Ad Simplicum P. P. Josephi Jankovich (...) / Padova, upisano olovkom „1733.” / (...).

Najstariji dio fonda iz 1732. godine

Najstarijim dijelom fonda prema našem otkriću smatra se HR-VUF.-I/1, SZANDZKSIICH (Sandukčić), Antun (Cernik, 1654. – Vukovar, 26. siječnja 1733.)⁷⁸ – *Rukopis*. Na prvoj je stranici crtež Guidove ruke (slika 1). Do otkrića ove kajdanke najstarijom se u nas smatrala crkvena bilježnica fra Marka Oriovčanina iz 1765. godine pronađena u Slavenskom Brodu.⁷⁹

Slika 1. Najstariji dio fonda iz 1732. godine, SZANDZKSIICH (Sandukčić), Antun (Cernik, 1654. – Vukovar, 26. siječnja 1733.)

⁷⁸ Riječ je o rukopisnoj građi, što je raritet svjetskih vrijednosti – *Rukopis*.

⁷⁹ Pronašao ju je Ladislav Šaban u brodskom samostanu.

MUSIC COLLECTIONS IN THE HERITAGE INSTITUTIONS OF OSIJEK AND VUKOVAR

S U M M A R Y

The theme of the paper is the music collection in the heritage institutions of Osijek and Vukovar. In the framework of this work, we wanted to answer the following questions: 1) What of the musical material has been preserved in the funds of the parish church of St. Michael the Archangel in Osijek? 2) How many funds were processed in Vukovar, in Srijem, after the Homeland War, in the parish church of St.

Filip and Jakov (in the Croatian Franciscan province of St. Cyril and Methodius), and which were stolen as a result of the Homeland War?

Keywords: musical material, parish church of St. Michael the Archangel in Osijek, parish church of St. Filip and Jakov in Vukovar.